

USNESENÍ

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem Mgr. Alešem Smetankou ve věci

žalobce: **V. A.**, narozen X, státní příslušnost X
v ČR bytem X
zastoupený Organizací pro pomoc uprchlíkům, z.s., IČO
45768676
sídlem Poděbradská 173/5, 190 00 Praha 9

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 9. 2024, MV-115348-4/SO-2024,

takto:

Žalobě se přiznává odkladný účinek.

Odůvodnění:

- Žalobce požádal o udělení dočasné ochrany v ČR. Ministerstvo vnitra žalobci dočasnou ochranu neudělilo a informovalo ho o důvodech jejího neudělení. Shora uvedeným napadeným rozhodnutím žalovaná podle § 180e zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR opětovně posoudila důvody pro neudělení dočasné ochrany žalobci a dospěla k závěru, že je dán důvod pro neudělení dočasné ochrany žalobci podle § 4 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb., o a § 56 odst. 1 písm. l) zákona o pobytu cizinců. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), s níž spojil návrh na přiznání odkladného účinku žalobě.
- Žalobce tvrdil, že pokud soud žalobě nepřizná odkladný účinek, ocitne se v ČR bez pobytového oprávnění, neboť nemá jinou možnost, jak legalizovat svůj pobyt v ČR. V případě nepřiznání odkladného účinku žalobě žalobce ztratí postavení žadatele o dočasnou ochranu, a hrozí mu tak zahájení řízení o správním vyhoštění či (i opakovaně) udělení pokut za nelegální pobyt. V případě udělení správního vyhoštění by žalobci mohl být na určitou dobu zakázán vstup do EU. Žalobce v ČR žije ve společné domácnosti se svými rodiči. Prozatím je závislý na svých rodičích a nemůže legálně pracovat. Žalobce nemůže vycestovat zpět na Ukrajinu a nemá ani pobytové oprávnění v jiném státě. Přiznání odkladného účinku žalobě nemůže být v rozporu s důležitým veřejným zájmem, neboť žalobce nijak nenarušil veřejný pořádek, a ani se nijak nedotkne práv třetích osob.
- Žalovaná ve svém vyjádření uváděla skutečnosti, pro něž žalobci neudělila dočasnou ochranu. Z nich se podmínek pro přiznání či nepřiznání odkladného účinku týkala pouze ta tvrzení, že žalobce požádal o dočasnou ochranu až v červnu roku 2024, tedy dva roky poté, co mu byla dočasná ochrana udělena v Itálii, zatímco jeho matce svědčí dočasná ochrana v ČR od února roku 2023. Žalobce je starší 18 let, je svobodný a bezdětný. Nestuduje, jeho věk mu nebránil, aby sám odcestoval do Itálie a pobýval tam na základě udělené dočasné ochrany, a byl tak více jak dva roky odloučen od svých rodičů. Žalobce netvrdil, že by měl např. zdravotní problémy. Žalobci nic nebrání v návratu do Itálie. Ačkoliv doložil žádost o

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

vzdání se dočasné ochrany v Itálii, podle záznamu v platformě pro výměnu informací o držitelích dočasné ochrany mu v Itálii stále svědčí dočasná ochrana. Žalovaná tak navrhl, aby soud žalobě odkladný účinek nepřiznal.

4. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. platí, že soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.
5. Ustanovení § 73 odst. 3 s. ř. s. stanoví, že přiznáním odkladného účinku se pozastavují do skončení řízení před soudem účinky napadeného rozhodnutí.
6. Podle § 73 odst. 4 věty první s. ř. s. soud rozhodne o návrhu na přiznání odkladného účinku bez zbytečného odkladu; není-li tu nebezpečí z prodlení, rozhodne do 30 dnů od jeho podání.
7. Smyslem přiznání odkladného účinku žaloby není oddálení účinku pravomocného rozhodnutí správního orgánu. Jedná se o zvláštní nástroj, který má zabránit situaci, kdy by v důsledku okamžitého výkonu pravomocného rozhodnutí správního orgánu došlo ke zcela konkrétní, závažné a nevratné újmě. Poskytnutí odkladného účinku se tedy vyznačuje svým mimořádným charakterem. Soud přiznáním odkladného účinku ještě před rozhodnutím ve věci samé prolamuje právní účinky pravomocného rozhodnutí správního orgánu. Při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku žaloby soud nerozhoduje tak, že by předjímal rozhodnutí ve věci samé, ale zjišťuje existenci zákonných podmínek pro přiznání odkladného účinku žaloby uvedených v § 73 odst. 2 s. ř. s. Zákon stanoví dvě podmínky, které musí být současně splněny k tomu, aby bylo možné přiznat žalobě odkladný účinek; zaprvé výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a zadruhé přiznání odkladného účinku nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.
8. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že povinnost tvrdit a prokázat skutečnost, že výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro žalobce znamenaly újmu, která je nepoměrně větší, než újma, která může přiznáním odkladného účinku vzniknout jiným osobám, stíhá samotného žalobce; postačuje přitom předpoklad tvrzené újmy. Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 11. 2020, č. j. 8 As 203/2020-78, *„[n]ávrh na přiznání odkladného účinku musí být dostatečně individualizován a osvědčen, protože je to stěžovatel, který je povinen tvrdit a osvědčit první z předpokladů pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, tj. že výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro něj znamenaly újmu, přičemž hrozící újma musí být závažná a reálná, nikoli pouze hypotetická a bagatelní (viz usnesení ze 3. 10. 2017, č. j. 9 Afs 275/2017-20). (...) skutečnosti, z nichž je hrozící újma dovozována, se musí týkat zejména bezprostřední budoucnosti (...).“* K závažnosti hrozící újmy pak v usnesení ze dne 23. 2. 2012, č. j. 1 As 17/2012-30, Nejvyšší správní soud uvedl, že *„[d]ůvody možného vzniku nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám jsou vždy individuální, závislé pouze na osobě a situaci stěžovatele. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má proto stěžovatel. Stěžovatel musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí, z jakých konkrétních okolností to vyvozuje a uvést její intenzitu. Vylíčení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě musí svědčit tomu, že negativní následek, jehož se stěžovatel v souvislosti s napadeným rozsudkem krajského soudu obává, by pro něj byl zásadním zásahem. Hrozící újma musí přitom být závažná a reálná, nikoliv pouze hypotetická a bagatelní.“* Aby tedy žalobce dostal své povinnosti tvrdit a prokázat vznik újmy, musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí

znamenal, z jakých konkrétních okolností vznik újmy vyvozuje a za jak intenzivní by takovou újmu pociťoval. Musí dále prokázat, že negativní následek, jehož se v souvislosti s napadeným rozhodnutím obává, by pro něj byl zásadním zásahem (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2023, č. j. 9 As 149/2023-82, bod 7). Ačkoliv byly tyto závěry vyřčeny ve vztahu k odkladnému účinku kasační stížnosti, uplatní se *mutatis mutandis* i na odkladný účinek žaloby proti rozhodnutí správního orgánu. Žalobce je tedy pro úspěšnost svého návrhu povinen tvrdit včas, úplně a konkrétně rozhodné skutečnosti o vzniku nenahraditelné újmy. Tvrdit a osvědčovat rozpor přiznání odkladného účinku s důležitým veřejným zájmem, popř. i újmu, jež by měla vzniknout jiným osobám, je naopak úkolem žalovaného. Soud tedy není oprávněn zjišťovat splnění uvedených podmínek z úřední povinnosti (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2017, č. j. 2 Azs 163/2017-20).

9. Přiznání odkladného účinku žalobě může vést k legalizaci žalobcova pobytu v ČR postupem dle § 58a zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců (v podrobnostech srov. usnesení zdejšího soudu ze dne 22. 9. 2022, č. j. 57 A 71/2022-25, body 11 až 14; a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2023, č. j. 5 Azs 39/2023-24, č. 4515/2023 Sb. NSS, bod 38).
10. Pokud soud poměřoval újmu, která by mohla vzniknout žalobci nepřiznáním odkladného účinku žalobě, a újmu, která by mohla vzniknout jiným osobám, pokud by došlo k odložení právních účinků napadeného rozhodnutí, shledal, že zásah do žalobcových práv by byl v případě nepřiznání odkladného účinku podané žalobě podstatný. Žalobce pobývá v ČR se svými rodiči, s nimiž žil po celý svůj život na území Ukrajiny ve společné domácnosti. Nejbližší rodinné vazby tak má žalobce v současné době k rodinným příslušníkům pobývajícím legálně v ČR. Nucené odloučení žalobce od jeho rodičů by pro žalobce mohlo reálně představovat závažnou újmu. Nelze totiž vycházet z toho, že pouze v důsledku nabytí zletilosti se rodinné vazby mezi dětmi a rodiči oslabí natolik, že jejich nuceným rozdělením nedojde k podstatnému a intenzivnímu zásahu do jejich rodinného života.
11. Žalobce v ČR nemá žádné pobytové oprávnění, tudíž se v případě dalšího pobytu v ČR vystavuje riziku uložení správního vyhoštění. Je sice pravdou, že k bezprostřednímu opuštění území ČR by mohl být žalobce donucen až v souvislosti s rozhodnutím o správním vyhoštění, nicméně tato skutečnost nemůže být důvodem k zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku. Jen stěží lze předpokládat, že cizinec má předejít případné nenahraditelné újmě tím, že bude vědomě porušovat zákon nelegálním pobytem na území ČR a vystavovat se riziku, že mu bude uděleno správní vyhoštění, s nímž je navíc vždy spojen zákaz pobytu v ČR na určitou dobu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011-100).
12. Z napadeného rozhodnutí nelze dovodit, že by přiznání odkladného účinku žalobě mohlo způsobit jakoukoliv újmu jiným osobám. Lze proto dojít k závěru, že by újma hrozící žalobci v důsledku nepřiznání odkladného účinku byla nepoměrně větší než možná újma hrozící jiným osobám v důsledku jeho přiznání. Nic rovněž nenasvědčuje tomu, že by přiznání odkladného účinku bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem, ani žalovaná takové skutečnosti netvrdila. Je tak splněna i druhá podmínka pro vyhovění žalobcovu návrhu.
13. Protože byly současně splněny obě podmínky pro přiznání odkladného účinku žalobě podle § 73 odst. 2 s. ř. s., přiznal soud tímto usnesením žalobě odkladný účinek.

14. O náhradě nákladů řízení, které případně vznikly v souvislosti s návrhem na přiznání odkladného účinku žalobě, rozhodne soud až v rozhodnutí, jímž bude řízení o věci samé skončeno (srov. § 145 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve spojení s § 64 s. ř. s. a § 61 odst. 1 s. ř. s.).
15. Závěrem soud dodává, že rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku žaloby je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat budoucí rozhodnutí o věci samé (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005-76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

Poučení:

Proti tomuto usnesení je kasační stížnost nepřípustná [§ 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s.].

Přiznáním odkladného účinku se pozastavují do skončení řízení před soudem účinky napadeného rozhodnutí (§ 73 odst. 3 s. ř. s.).

Usnesení o přiznání odkladného účinku může soud i bez návrhu usnesením zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 s. ř. s.).

Plzeň 30. září 2024

Mgr. Aleš Smetanka v.r.
samosoudce